

Voorjaarsnota

2015 – 2018

Kijken In Kansen #KIK

VOORJAARSNOTA

Meerjarenbeleid 2015-2018

Gemeente Hoogeveen

Bezoekadres: Raadhuisplein 1
7901 BP Hoogeveen

Postadres: Postbus 20000
7900 PA Hoogeveen

Telefoon: 14 0528
Fax: 0528-291325
E-mail: info@hoogeveen.nl
Internet: www.hoogeveen.nl

Inhoudsopgave

De inhoudsopgave geeft samen met de leeswijzer die hierna volgt inzicht in de opbouw en samenstelling van de Voorjaarsnota.

Onderwerp	Blz.
Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Voorjaarsnota in kort bestek	5
PROGRAMMA'S	
Sociale pijler	17
Blijven meedoen en talentontwikkeling	18
Zorg op maat	18
Economische pijler	19
Werken aan werk	20
Bruisend Hoogeveen	21
Fysieke pijler	23
Aantrekkelijk wonen	24
Krachtige wijken en dorpen	25
Veilige bereikbaarheid	32
Duurzamer Hoogeveen	36
Veiligheids pijler	37
Veilig Hoogeveen	38
Fundament	39
Zichtbaar en transparant bestuur	40
PARAGRAAF	
Bedrijfsvoering	41
OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	43
Bijlage A: Totaaloverzicht herijking exploitatie	45
Bijlage B: Overzicht investeringen	46
Bijlage C: Overzicht reserves	53

Het voorwoord is de aanbiedingsbrief van het college

Bestuurlijk verantwoordelijk: college

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de eerste Voorjaarsnota van ons college aan. Deze korte Voorjaarsnota bestaat uit vier hoofdpunten. Namelijk de stand van zaken met betrekking tot de decentralisaties, de herijking van de financiële kaders, een globale indicatie van de exploitatiebegroting en een nadere prioritering van de investeringen. Deze Voorjaarsnota en de uitkomsten van de bespreking met uw raad is ons vertrekpunt voor de Programmabegroting.

Programmadoelen in begroting

Ons college heeft het motto “Kijken naar mogelijkheden en denken In Kansen” (#KIK) en werkt op basis van tien programma’s. Tijdens de raadsavond van 17 april hebben we de basisprincipes en de inhoudelijke koers uit het nieuwe collegeprogramma al besproken. In deze Voorjaarsnota is de nieuwe programma-indeling verwerkt. In de Programmabegroting zullen we met u de inhoudelijke vertaalslag maken van de afspraken uit het collegeprogramma, naar programmadoelen en wat we daarvoor de komende vier jaar willen gaan doen.

De decentralisaties gaan door

Het lijkt er sterk op dat de eerder aangekondigde drie decentralisaties in het sociale domein door gaan. Nog voor de zomerperiode neemt de Eerste Kamer de laatste beslissingen. De gemeente(n) krijgen hierdoor per 1 januari 2015 omvangrijke nieuwe taken en verantwoordelijkheden. Er is al veel werk verzet en de voorbereidingen voor de overgang van de taken ligt op koers. Wij zetten eerst in op een soepele overgang: mensen die na de overheveling van taken aangewezen zijn op de gemeente, kunnen rekenen op onze hulp. Daarna gaan we werken aan de noodzakelijke veranderingen in de manier waarop we maatwerk gaan leveren (transformatie).

Gelet op het belang van de decentralisaties gaan we hier in deze Voorjaarsnota dieper op in. We geven de stand van zaken weer en willen u meenemen in hoe het vervolg er qua externe communicatie en betrokkenheid van uw raad, maatschappelijke partners en inwoners er uit ziet.

Prioritering investeringen

De afgelopen jaren zijn keuzes gemaakt om de financiële situatie van Hoogeveen gezond te houden. We hebben daarvoor met uw raad kaders afgesproken, bijvoorbeeld met betrekking tot de schuldpositie en de minimale reserve. Om ook in de toekomst financieel gezond te blijven, moeten we waakzaam zijn en mogelijkheden inbouwen om voldoende bijsturingsmogelijkheden te houden. Nu teveel hooi op de vork nemen kan consequenties hebben voor de toekomst die we nu niet volledig kunnen overzien. De financiële kaders willen we nu graag opnieuw met u bespreken, herijken en vaststellen. We hebben ook de investeringen opnieuw tegen het licht gehouden en een prioritering aangebracht. De investeringen onder het kopje ‘onontkoombaar’ en ‘prioriteit 1’ moeten in onze ogen doorgaan. We stellen voor om deze investeringen nu vast te stellen. Afhankelijk van de financiële ruimte voor investeringen willen we de rest van de investeringsplanning bij de komende Programmabegroting vaststellen. Het investeringsplafond geldt daarbij als bovengrens, de investeringen in de categorie ‘onontkoombaar’ en ‘prioriteit 1’ als ondergrens. Wij horen graag van u of u zich herkent in onze prioritering.

Veel financiële onduidelijkheid

De decentralisatie van taken naar de gemeente heeft ook financiële consequenties. Hetzelfde geldt voor de herverdeling van het gemeentefonds (de uitkering van het Rijk aan de gemeente). Hoeveel geld de gemeente Hoogeveen in de toekomst jaarlijks krijgt is nog onduidelijk. Dit wordt pas in juni duidelijk in de zogenaamde 'meicirculaire'. Dit is ook de belangrijkste reden waarom we in deze Voorjaarsnota wel een prioritering aanbrenge in de investeringsplanning, maar slechts beperkt in gaan op de exploitatiebegroting voor de komende jaren. Nu een hele rekensessie doen met boterzachte ramingen leek ons niet verstandig. We hebben alleen de onontkoombare mutaties verwerkt en een taakstellend structureel bedrag van 5 ton geraamd voor nieuw beleid vanuit het nieuwe collegeprogramma #KIK. Dat we nog steeds behoedzaam en waakzaam moeten zijn, blijkt wel uit de eerste doorrekeningen.

Leeswijzer

De Voorjaarsnota bestaat uit vier hoofdpunten. We gaan hieronder nader in op de decentralisaties, de financiële kaders, de financiële positie en de prioritering van de investeringen. We sluiten af met een aantal vragen waarop we graag een reactie van uw raad ontvangen (zie hiervoor pagina 16).

Met vriendelijke groeten,

College van B&W

Erik Giethoorn, Anno Wietze Hiemstra, Karel Loohuis, Jan Steenbergen, Gert Vos, Henk de Vries

BELEID

De inhoudelijke vertaalslag van het collegeprogramma maken we in de Programmabegroting. In deze Voorjaarsnota in kort bestek gaan we wel in op de drie decentralisaties. De reden hiervan is de grote impact die deze decentralisaties hebben op de gemeente, zowel voor onze inwoners als intern. Hieronder geven we per decentralisatie aan wat de stand van zaken is. Daarna gaan we in op de financiële aspecten, de externe communicatie en op de betrokkenheid van u als raad in dit proces.

Met de invoering van de drie decentralisaties (de overgang van taken van de landelijke of provinciale overheid naar de gemeente) krijgt de gemeente de verantwoordelijkheid en regie over de jeugdzorg, ondersteuning en het begeleiden van kwetsbare groepen (naar werk of zinvolle dagbesteding). In het collegeprogramma hebben we al aangegeven dat wij ons sterk willen maken voor een soepele overgang van de taken. Mensen die na de overheveling van taken aangewezen zijn op de gemeente, kunnen rekenen op onze hulp. Daarna gaan we werken aan de noodzakelijke veranderingen in de manier waarop we ondersteuning op maat gaan leveren.

De door uw raad vastgestelde visie op het sociale domein *Van verzorgingsstaat naar eigen verantwoordelijkheid en participatiesamenleving* is daarbij de leidraad. Daarbij hoort de kanteling van 'recht hebben op' naar 'nodig hebben van'. Vanuit het basisprincipe samenredzaamheid kijken we eerst naar wat mensen of hun omgeving zelf kunnen organiseren. Lukt dit niet, dan springen we bij en zorgen we voor een oplossing. Maatwerk is hierbij heel belangrijk.

Wij vinden het van belang om hulp en ondersteuning dichtbij de inwoners te organiseren en willen zoveel mogelijk problemen voorkomen of vroegtijdig oplossen. Daarom neemt de gemeente in eerste instantie zoveel mogelijk de regie en uitvoering voor haar rekening. Zo kunnen wij de preventie, hulp in een vroeg stadium en ondersteuning zo goed mogelijk op elkaar afstemmen. We werken toe naar een budgetneutrale invoering van de decentralisaties.

Participatiewet

In het collegeprogramma hebben we al aangegeven dat we het van groot belang vinden dat mensen goede ondersteuning krijgen bij hun (re-) integratie op de arbeidsmarkt. Arbeidsfit maken en houden is daarbij van groot belang. Als de stap naar werk (nog) te groot is, zetten we in op meedoen en actief blijven. Dat mensen daarvoor ook in zichzelf investeren vinden wij redelijk en dat verlangen we ook van hen. Dat kan door opleiding of omscholing of door inzet in de samenleving.

De Participatiewet vormt het nieuwe vangnet onder ons stelsel van sociale zekerheid. Mensen met een arbeidsbeperking die geen beroep kunnen doen op voorliggende voorzieningen vallen vanaf 1 januari onder de Participatiewet. Het gaat daarbij alleen om nieuwe instroom. De mogelijkheid om nog in te stromen in de sociale werkvoorziening vervalt ook vanaf 1 januari 2015. De gemeente heeft voor de nieuwe doelgroep dezelfde taken als voor mensen met een bijstandsuitkering.

Voor de (re-)integratieondersteuning krijgt de gemeente een gebundeld re-integratiebudget en meer instrumenten tot haar beschikking. De Participatiewet is aangenomen in de Tweede Kamer en wordt naar verwachting in juli behandeld in de Eerste Kamer.

De gemeentelijke beleidsnota re-integratie en participatie wordt op dit moment herzien en nog voor de zomer voorgelegd aan de cliëntenraad. Na de zomer volgt de behandeling in de gemeenteraad. Na de vaststelling van het beleidsmatige kader volgt de juridische vastlegging daarvan in verordeningen.

Jeugdzorg

Volgend jaar nemen de gemeenten de taken van Rijk en provincie op het gebied van jeugdzorg over. Bij deze overgang werken provincie, gemeenten en zorgaanbieders nauw samen. Dit leidde oktober 2013 al tot een breed gedragen Regionaal Transitie Arrangement. Hierin staan de belangrijkste uitgangspunten voor de jeugdzorg per 1 januari 2015. Deze uitgangspunten zijn verder uitgewerkt in het transformatieplan jeugdhulp; hierin komen de voorstellen en adviezen van inhoudelijk deskundigen van gemeenten en zorgaanbieders samen.

Met het transformatieplan wordt geregeld dat de overgang van de jeugdhulp naar gemeenten soepel verloopt (zorgcontinuïteit). Tegelijk houdt het plan rekening met een afnemend budget. Er is straks 20% minder geld beschikbaar voor jeugdhulp in Drenthe. De gemeenten en aanbieders denken deze korting te kunnen opvangen. Dit kan door sterk in te zetten op meer preventie en meer samenwerking en samenhang in het aanbod. Zodra de gemeenten – eind juni - hebben ingestemd met het transformatieplan, kunnen de gemeenten verder met de lokale uitwerking. Zo regelen gemeenten zelf de toegang tot zorg bijvoorbeeld via sociale of wijkteams en de samenwerking tussen jeugdhulp en andere professionals die met kinderen en ouders werken. Een aantal onderdelen van het transformatieplan pakken de gemeenten gezamenlijk op. Het gaat dan onder andere om het inkopen van zorg en het organiseren van een crisisdienst.

AWBZ/Wmo 2015

Als alles volgens plan verloopt, houdt de AWBZ per 1 januari 2015 op te bestaan. Delen van de taken uit de AWBZ gaan over naar de gemeenten en de zorgverzekeraars. De Wet langdurige zorg is straks alleen nog beschikbaar voor de mensen die zware langdurige zorg nodig hebben. Deze mensen verblijven in een instelling. De taken die over gaan naar de gemeenten, worden toegevoegd aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).

Deze nieuwe taken zijn:

- Begeleiding; individueel en in groepsverband
- Beschermd wonen; via de centrumgemeenten
- Kortdurend verblijf ter ontlasting van mantelzorgers
- Vervoer naar een instelling ten behoeve van het ontvangen van begeleiding
- Dovertolkzorg bij het voeren van een gesprek in de leefsituatie
- Persoonlijke verzorging; alleen daar waar begeleiding bij de persoonlijke verzorging nodig

De nieuwe Wmo draait nog meer om maatwerk. Daar waar mensen niet in staat zijn om zelf, met behulp van hun netwerk, vrijwilligers of met behulp van algemene voorzieningen hun problemen op lossen, heeft de gemeente de plicht om maatwerkondersteuning te bieden. Deze ondersteuning is gericht op de zelfredzaamheid en participatie zodat meer mensen dan nu langer thuis kunnen blijven wonen en kunnen deelnemen aan de samenleving. De nieuwe Wmo is inmiddels behandeld in de Tweede Kamer en staat op de planning om 8 juli in de Eerste Kamer behandeld te worden.

Vooruitlopend op deze besluitvorming zijn we volop bezig ons voor te bereiden op de komst van de taken per 1 januari. De conceptkaders voor de in- en uitvoering zijn opgesteld en de gesprekken met zorgaanbieders zijn gaande. Het streven is om half juni gedegen plannen en scenario's klaar te hebben. Deze willen we met uw raad en de Wmo-raad bespreken. In september leggen we eerst ter besluitvorming de kadernota sociaal domein aan u voor. Dit als vervolg op de visie op het sociaal domein. Daarna kan ook in september besluitvorming over het beleidsplan en de nieuwe verordening Wmo plaatsvinden.

Al voor de zomervakantie willen we afspraken met zorgaanbieders maken. Zo willen we de continuïteit van zorg borgen voor 2015. De voorbereidingen voor de inrichting van de organisatie zijn in volle gang zodat we vanaf 1 november 2014 gereed zijn voor de nieuwe Wmo 2015.

Financiën

De financiële middelen voor de taken vanuit de decentralisaties worden beschikbaar gesteld via een 'deelfonds Sociaal Domein' dat onderdeel uitmaakt van het Gemeentefonds. Het deelfonds is tijdelijk. Drie jaar lang mogen gemeenten middelen uit dit fonds besteden aan alle taken vanuit de decentralisaties. Daarbinnen kunnen gemeenten hun eigen keuzes maken. Na drie jaar worden deze middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd.

In de budgetten die de gemeente volgend jaar krijgt voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet zitten nog steeds onzekerheden. Sommige daarvan zijn nog reparabel voordat in de meicirculaire 2014 het definitieve macrobudget voor 2015 en verdeling per gemeente wordt vastgesteld. Voor een aantal onzekerheden wordt echter waarschijnlijk geen definitieve oplossing gevonden. Zo zijn bijvoorbeeld de financiële gevolgen van het steeds langer thuis blijven wonen van ouderen en gehandicapten onzeker. Daarnaast gaat het om een historisch verdeelmodel op basis van het zorggebruik in 2013. In september 2014 wordt een objectief verdeelmodel gepubliceerd voor de definitieve budgetten vanaf 2016 en verder. De financiële effecten daarvan zijn nu nog niet inzichtelijk.

Budgetten voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies voor gemeenten worden na de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 verdeeld. Dit gebeurt volgens een model waarmee de noodzakelijke kosten beter kunnen worden ingeschat. De effecten daarvan hebben we nu nog niet goed inzichtelijk.

Externe communicatie

De decentralisaties hangen al geruime tijd in de lucht. Over de vorm en de uitvoering is landelijk al lange tijd gesproken. Inwoners weten dus inmiddels wel dat er iets gaat veranderen. Ook beseffen ze dat er minder geld is en dat het beroep op eigen kracht groter wordt. Maar wat gaat er precies gebeuren? En welke gevolgen heeft dat voor welke inwoner? Veel mensen zitten hierover in onzekerheid. We vinden het daarom van groot belang om deze mensen een luisterend oor te bieden, waar mogelijk te betrekken en goed te informeren. We vinden het daarbij ook van belang om zicht te krijgen op wat er leeft zodat we de juiste informatie geven.

Dit past bij de open en uitnodigende houding die in het collegeprogramma is omschreven. We willen mensen goed informeren, verbindingen leggen en gesprekken aangaan. Op die manier krijgen inwoners en maatschappelijke organisaties de nodige informatie en alle kansen voor betrokkenheid. We denken dat een zo breed mogelijk draagvlak kan ontstaan als we op een open en transparante wijze samen de kaders bepalen. Onder het volgende kopje komen we terug op het vervolg van het proces.

Voor de externe communicatie met inwoners willen we naast informatieavonden ook een de *infolijn 3D* introduceren. Deze *infolijn 3D* kan inwoners én gemeente helpen. Via verschillende kanalen (telefoon, internet, e-mail, twitter, facebook, Het Torentje e.d.) bieden we met deze *infolijn 3D* de zeer laagdrempelige mogelijkheid aan inwoners om snel in contact te komen met een medewerker die inhoudelijk goed ingevoerd is en die, als het nodig is, weet waar de informatie op te halen is.

Het doel van *infolijn 3D*:

1. Inwoners kunnen hier terecht met alle vragen over veranderingen in de (jeugd)zorg en over (financiële) ondersteuning.
2. Als gemeente optimaal bereikbaar zijn om te horen wat inwoners bezighoudt rond de decentralisaties; om antwoord te geven op vragen en om algemene informatieverstrekking te verbeteren aan de hand van de vragen die gesteld worden.

Het doel is dus tweeledig: direct informeren van mensen met vragen en het ‘ophalen’ van vragen van mensen zodat hierover helder gecommuniceerd kan worden dan wel dat een knelpunt tijdig gesignaleerd wordt.

Proces en de rol van de raad

Gelet op de complexiteit en de impact van de decentralisaties vinden we een nauwe afstemming, betrokkenheid en samenwerking met uw raad van groot belang. We willen graag op een open en transparante wijze samen de kaders bepalen, ons beleid vormgeven en de benodigde verordeningen opstellen. De onzekerheid en de vertraging in de besluitvorming op landelijk niveau heeft daar echter niet erg bij geholpen. Gevolg is wel dat we na een grondige voorbereiding nu toch met enige tijdsdruk te maken krijgen om alles op tijd klaar te hebben. We denken dat dit met enige flexibiliteit toch gaat lukken.

We stellen u voor om vanuit uw raad klankbordgroepen in te stellen. Deze klankbordgroepen willen we regelmatig diepgaander informeren en willen we vragen actief mee te denken. Uiteraard zonder daarmee inbreuk te maken op de reguliere besluitvormingsprocessen. Ook willen we regelmatig informatiebijeenkomsten organiseren voor geïnteresseerde raadsleden. Een eerste informatiebijeenkomst staat inmiddels gepland voor 16 juni.

Op 4 juli organiseren we een conferentie voor uw raad en voor diverse organisaties in de gemeente. We hebben een ‘brede’ uitnodiging verzonden. Aan uw raad, maar onder andere ook aan organisaties in het maatschappelijk domein (cultuur, zorg, sport, onderwijs en welzijn), cliëntenraad en de Wmo-raad. We willen tijdens de conferentie aandacht vragen voor de aanpak in Hoogeveen, wat we al doen, denkrichtingen delen en vooral in gesprek gaan met de deelnemers om meningen en visies op te halen. De conferentie zal daarom een zeer interactieve invulling krijgen.

In de periode september tot december 2014 leggen wij, naast de kadernota sociaal domein, ook de beleidsplannen voor de verschillende decentralisaties aan u voor. Tegelijkertijd vragen wij u de noodzakelijke verordeningen vast te stellen. Ook inwoners en organisaties betrekken wij zoveel mogelijk. Op deze manier proberen we iedereen zo goed mogelijk te betrekken op weg naar de invoering in 2015.

Hieronder geven we aan hoe het traject met betrekking tot de drie decentralisaties er op hoofdlijnen uitziet.

	College	Raad	Opmerking
Informatiebijeenkomst decentralisaties		16 juni 2014	Informatie stand van zaken, kadernota en conceptstukken
Conferentie sociaal domein	4 juli 2014	4 juli 2014	
Kadernota	24 juni 2014	4 september 2014	
Conceptbeleidsplannen WMO, jeugdzorg en participatiewet	24 juni 2014		Voor inspraak vrijgeven
Conceptverordeningen Wmo, jeugdzorg	24 juni 2014		Voor inspraak vrijgeven
Klankbordgroep gemeenteraad		augustus 2014	
Beleidsplannen Wmo, Jeugdzorg en participatiewet	9 september 2014	2 oktober 2014	
Verordeningen Wmo en jeugdzorg	9 september 2014	2 oktober 2014	
cliëntenbijeenkomsten			
Klankbordgroep gemeenteraad		oktober 2014	
Verordeningen participatiewet	november 2014	december 2014	
Klankbordgroep gemeenteraad		december 2014	

FINANCIËEL KADER

We zijn deze Voorjaarsnota begonnen met het herijken van onze zes financiële kaders. Deze zijn voor het laatst vastgesteld in november 2013 in de Programmabegroting 2014-2017 en betreffen:

1. Onze nettoschuld uitgedrukt in procenten van de inkomsten mag maximaal 100% zijn
2. We willen een vrije ruimte in de algemene reserve hebben van minimaal € 6 miljoen
3. De solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) moet minimaal 18% zijn.
4. De investeringsbegroting moet passen binnen het daartoe vastgestelde plafond
5. Het weerstandsvermogen dient voldoende te zijn
6. Onze begroting dient meerjarig sluitend te zijn

Deze kaders vormen het financiële speelveld voor Hoogeveen. De eerste vier hebben een signaalfunctie. Als aan één van deze kaders niet wordt voldaan, wil dat nog niet zeggen dat we financieel niet (langer) gezond zijn, maar is dat een indicatie dat er mogelijk iets aan de hand is of dat we risico's lopen. Nader onderzoek is dan geboden. De laatste twee zijn te vergelijken met verkeerslichten; als die op rood gaan moeten we stoppen.

Hieronder lichten we de (ontwikkelingen in) de kaders toe.

Ad 1 - Nettoschuldpositie

In 2013 hebben we het percentage van de nettoschuld ten opzichte van de inkomsten op maximaal 100% bepaald. In de Jaarrekening 2013 hebben we aangegeven de definitie van de nettoschuld aan te passen aan de norm van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Het verschil tussen beiden was dat de VNG uitzettingen van geld (financiële vaste activa) in mindering brengt op de schuld. Immers, de gemeente heeft dit geld weliswaar geleend, maar vervolgens 'doorgeleend' aan een andere partij. 'Vestzak – broekzak' dus, al is er natuurlijk altijd wel enig risico dat een lening niet wordt terugbetaald. Eén en ander betekent dat het percentage nettoschuld lager zou worden.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkelingen van de schuld op basis van de oude en nieuwe definitie. De conclusie is dat we tot 2017 toegroeien naar een hogere schuldpositie en dat vanaf 2018 een daling inzet. We stellen voor de norm op 100% te houden.

Jaar	Langlopende schuld (bedragen x € 1 miljoen)	Netto schuld	Exploitatie inkomsten (excl.reserves)	Percentage netto schuld als aandeel van de inkomsten nieuw definitie	Percentage netto schuld als aandeel van de inkomsten oude definitie
2012	106	108	137	79%	85%
2013	110	115	149	77%	81%
2014	120	121	142	85%	89%
2015	126	129	137	94%	98%
2016	129	130	140	93%	97%
2017	125	131	139	94%	98%
2018	124	127	139	91%	95%

Ad 2 – Vrije ruimte algemene reserve

Onderstaande tabel geeft een prognose van de algemene reserve weer. Hierin zijn de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2013 verwerkt en onttrekkingen op basis van al genomen (raads)besluiten over onttrekkingen.

Overzicht Algemene Reserve		
	Voorjaarsnota 2015-2018	
Stand begin 2014		23.573.881
BIJ:		
Resultaat 2013	3.004.347	3.004.347
AF:		
Gelden focusgemeente	-73.583	
Regionale campagne Nationaal Park Drenthe(NPD)	-15.000	
Subsidie TIP	-70.000	
Jeugdsportfonds	-45.000	
Jeugdcultuurfonds	-25.000	
Stimuleringsplan bouw	-227.500	
		-456.083
Stand eind 2014		26.122.145
BIJ/AF: Begroot resultaat 2014		pm
Begin stand 2015, na resultaat 2014		26.122.145
Periode 2015-2017		
BIJ:		
Saldo raming resultaten 2015-2017, zie mjb 2014-2017	248.119	248.119
AF:		
Weerstandvermogen, zie paragraaf weerstandvermogen jr 2013	-15.581.000	
		-15.581.000
Stand eind 2017(na aftrek weerstandsvermogen)		10.789.264
Begin stand 2016, na begroot resultaat 2015		25.755.445
Begin stand 2017, na begroot resultaat 2016		26.129.248
Begin stand 2018, na begroot resultaat 2017		26.370.264
Begin stand 2019, na begroot resultaat 2018		26.370.264

Al sinds jaar en dag zuiveren we de reserve structuurvisie bij een negatief saldo aan vanuit de algemene reserve, zodat we de investeringen die we vanuit deze reserve financieren uitgevoerd kunnen worden. Voor een verloopoverzicht van de reserve structuurvisie verwijzen wij naar bijlage C. Hieruit blijkt dat we bij ongewijzigd beleid € 2,2 miljoen extra uit de algemene reserve moeten halen om de reserve structuurvisie op peil te houden. We vinden het niet gewenst om op begrotingsbasis al een dergelijke onttrekking te doen en stellen voor om deze onttrekking niet te doen.

Als de begrote stand van de reserve structuurvisie onvoldoende is om de daaruit geplande investeringen te dekken, dan zijn er wat ons betreft twee keuzes:

1. investeringen ten laste van de structuurvisie (voorlopig) niet uitvoeren, of
2. de geplande investeringen binnen de exploitatie opvangen. Per saldo zal dit betekenen dat het investeringsplafond daarmee automatisch wordt verlaagd (zie hieronder bij Ad 4).

Hiermee verkleinen we de risico's, want een deel van de voeding van de reserve structuurvisie moet komen uit nog te realiseren winsten vanuit grondverkoop.

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat we eind 2017 een vrije ruimte in de algemene reserve hebben van € 10,8 miljoen. Dat is € 4,8 miljoen meer dan de gewenste € 6 miljoen aan vrije ruimte.

Toch is deze € 4,8 miljoen niet helemaal vrij beschikbaar. Dat hangt samen met de solvabiliteit.

Daarop gaan we hieronder in.

Ad 3 - Solvabiliteit

In de Voorjaarsnota 2014-2017 hebben we een norm voor solvabiliteit bepaald. De solvabiliteit is een maatstaf om aan te geven in hoeverre een organisatie in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen. Vorig jaar bepaalden we deze norm op minimaal 18%. Een lagere solvabiliteit betekent dat we richting de kritische grens gaan. Het realiseren van een hogere solvabiliteit kan door meer te sparen, ofwel onze exploitatieresultaten verbeteren, door inkomsten te verhogen, uitgaven te verlagen of minder te investeren. Uit onderstaande tabel blijkt dat we naar verwachting de komende periode steeds boven de minimumnorm blijven. Daarbij geldt dan wel dat we de € 4,8 miljoen aan extra vrije ruimte (zie hierboven) in de algemene reserve laten zitten.

Balans Hoogveen (Bedragen * € 1 miljoen)	2018 Begroot	2017 Begroot	2016 Begroot	2015 Begroot	2014 Begroot	2013 Rekening	2013 Begroot	2012 Rekening
Activa								
Materiële vaste activa	116,2	120,5	119,3	118,0	115,3	106,4	94,4	100,0
Fin vaste activa(uitzettingen)	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,8	5,8	7,0
Fin vaste activa(overige)	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	12,0	11,0
Voorraden	30,0	30,0	30,0	29,0	31,0	34,7	39,0	36,0
Vlottende activa	4,1	4,1	4,6	2,9	4,0	12,3	17,8	34,0
Totaal	167,4	171,7	171,0	167,0	167,4	171,1	169,0	188,0
Passiva								
Eigen Vermogen	31,5	31,5	31,3	30,2	37,6	38,1	35,1	39,0
Vreemd vermogen	135,9	140,2	139,7	136,8	129,8	133,0	133,9	149,0
Totaal	167,4	171,7	171,0	167,0	167,4	171,1	169,0	188,0
Solvabiliteit	18,8%	18,3%	18,3%	18,1%	22,5%	22,3%	20,8%	20,7%
Afgerond	19%	18%	18%	18%	23%	22%	21%	21%

Ad 4 - Investeringsplafond

We hebben voor onze investeringen een plafond ingesteld. Oorspronkelijk was dit plafond ingesteld om te zorgen dat de raming zou passen bij de realisatiekracht van de organisatie.

De afgelopen jaren is het echter steeds meer een financieel plafond geworden, temeer omdat het einde van de in te zetten reserves in zicht kwam.

Het plafond ziet er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Uit exploitatie	50.000
Uit reserve structuurvisie	11.507
<i>Af: tekort reserve structuurvisie</i>	-2.176
Bijdragen derden/riolering	1.138
Doorschuif uit 2013	2.225
Doorschuif naar 2019	-3.000
<i>Subtotaal</i>	59.694
Korting i.v.m. netto schuld (2013)	-1.000
Investeringsplafond	58.694

Het tekort van de reserve structuurvisie is in mindering gebracht op het investeringsplafond.

Ad 5 - Weerstandsvermogen

We hebben ons weerstandsvermogen bij het opmaken van de Jaarrekening 2013 voor het laatst herijkt en bepaald op € 15,6 miljoen. Het weerstandsvermogen is gebaseerd op de risico's die we als gemeente lopen, de kans dat die zich voordoen en de financiële omvang daarvan. Het weerstandsvermogen is voor ons dan ook het absolute minimum waarover we moeten beschikken.

Ad 6 – Meerjarig sluitende begroting

Het hebben van een meerjarig sluitende begroting betekent dat onze exploitatie gezond is. Het is een belangrijke graadmeter die de provincie toepast in haar toezichtregime. De provincie geeft aan dat de raad een (meerjaren)begroting moet vaststellen die structureel en reëel in evenwicht is. Dat betekent dat structurele lasten moeten zijn gedekt door structurele baten en dat de ramingen reëel (en volledig) moeten zijn. Ook dit is een absoluut vereiste.

Op basis van deze zes kaders zijn we aan de slag gegaan met de verwachtingen ten aanzien van de exploitatie- en investeringsbegroting.

Communicerende vaten

Onze financiële kaders zijn communicerende vaten, waarbij enkele een stoplichtfunctie hebben en andere een signaalfunctie. Het is wel relevant om ze steeds in samenhang te bekijken en mee te wegen in de keuzes die we maken. We willen bekijken of we deze indicatoren ook grafisch kunnen weergeven, zodat de consequenties van keuzes ook direct zichtbaar worden.

Financieel vertrekpunt

Het financiële vertrekpunt van de Voorjaarsnota 2015-2018 is de eindstand van de Programmabegroting 2014-2017 en ziet er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2014	2015	2016	2017
Programma's				
Ontwikkelt	3.259	8.692	2.665	3.263
Duurzaamheid en mobiliteit	6.275	5.777	5.729	5.388
Ondernemen en werken	-1.012	-135	3	199
Meedoen	25.182	23.077	22.916	22.889
Talentontwikkeling	17.333	17.583	17.134	16.926
Veilig	4.759	4.443	4.436	4.436
Bestuurt	4.838	4.671	4.531	4.543
Wijken en Dorpen	7.999	7.765	7.684	7.662
Totaal Programma's	68.633	71.873	65.098	65.306
Algemene dekkingsmiddelen	-68.502	-65.646	-65.943	-65.549
Resultaat voor bestemming	114	6.227	-845	-243
Mutaties in reserve	1.303	5.860	471	2
Eindstand Programmabegroting 2014-2017	-1.416	367	-374	-241

Herijking exploitatie

Binnen de kaders stelt het college voor om een aantal zaken toe te voegen aan de exploitatie. Daarbij is weer de gebruikelijke categorie-indeling gehanteerd.

1. Onontkoombaar: een mutatie is 'technisch' gezien onafwendbaar. Een mutatie wordt alleen opgenomen in deze categorie als niet opvolgen betekent dat we niet aan onze verplichtingen en genomen besluiten voldoen.
2. Aanpassingen op basis van realisatiecijfers. Ook zijn structurele effecten meegenomen, die vanuit het positieve jaarrekeningresultaat 2013 naar voren kwamen (als aanpassing op basis van realisatiecijfers).
3. Nieuw beleid
4. Niet realiseerbare taakstelling

Zoals in het voorwoord aangegeven, hebben we – gelet op de financiële onzekerheden – er voor gekozen om in deze Voorjaarsnota alleen de onontkoombare mutaties (categorie 1) te verwerken. Over de andere categorieën willen we in de aanloop naar de begroting een besluit nemen. De reden is dat we nu nog geen volledig (financieel) perspectief kunnen schetsen, omdat we belangrijke gegevens over de rijksbijdrage nog niet hebben.

Het is op zichzelf wel gebruikelijk dat we de Voorjaarsnota uitbrengen voordat de meicirculaire van het gemeentefonds beschikbaar is. We baseren ons in de Voorjaarsnota daarom meestal op de september- of (indien van toepassing) decembercirculaire van het voorgaande jaar. Dit jaar zal de meicirculaire echter veel meer en omvangrijkere invloed hebben dan andere jaren, omdat nu ook hierin de decentralisatiebudgetten 2015 worden opgenomen. We willen ons daarom nu niet baseren op de decembercirculaire 2013 (die overigens een behoorlijk negatieve uitkomst kent). Als we dat wel zouden doen en daarop ons verdere traject zouden baseren, is de kans groot dat we deze plannen na het bekend worden van de meicirculaire moeten bijstellen. Bovendien kunnen we de budgetten voor de decentralisaties, die een grote invloed hebben op onze budgetten vanaf 2015, nog niet meenemen, omdat we deze informatie ook nog moeten krijgen.

Onderstaand nemen we daarom alleen de onontkoombare mutaties mee en een stelpost voor nieuw beleid. Onderstaande tabel geeft een overzicht. Een gedetailleerd overzicht van de categorie 'onontkoombaar' staat in bijlage A.

Omschrijving	2015	2016	2017	2018
Vertrekpunt Voorjaarsnota (=PB 2014-2017)	367.000	-374.000	-241.000	-241.000
<i>Mutaties:</i>				
Onontkoombaar	331.464	106.464	91.464	432.533
Nieuw beleid t.g.v. #KIK	500.000	500.000	500.000	500.000
Saldo	1.198.464	232.464	350.464	691.533

Conclusie

Op basis van deze ontwikkelingen zal onze begroting een nadelig saldo kennen. Maar we zien voldoende mogelijkheden om dit tekort bij te stellen. Zo zou de reserve Effecten rijksbeleid, die we vorig jaar hebben ingesteld, een rol kunnen spelen, maar ook een ombuigingstraject behoort tot de mogelijkheden. Welke maatregelen we willen inzetten laten we afhangen van de definitieve prognose van de cijfers. Als we nog tegenvallers te verwerken krijgen, dan kunnen we dat niet zomaar opvangen en zijn lastige keuzes noodzakelijk.

INVESTERINGEN

Vertrekpunt

Het vertrekpunt voor de investeringen is de investeringsplanning in de Programmabegroting 2014-2017. Deze is geactualiseerd met de overloop van investeringen uit 2013. Bij de investeringen nemen we ook altijd het lopende jaar (in dit geval 2014) mee. De beïnvloedingsmogelijkheden van investeringen die daadwerkelijk in dat jaar worden gerealiseerd zijn beperkt, maar investeringen die om wat voor reden dan ook worden doorgeschoven, hebben invloed op het jaar erna (in dit geval 2015) en dus de Voorjaarsnota. We gaan uit van 70% realisatie van de investeringsplanning.

Hierboven is al een specificatie van het investeringsplafond gegeven. Dit plafond bedraagt bij ongewijzigd beleid € 58,7 miljoen. We hebben in de aanloop naar deze Voorjaarsnota onze investeringsplanning opnieuw kritisch onder de loep genomen en daarbij ook voor de investeringen een categorie-indeling bepaald, namelijk:

1. Onontkoombare investeringen: Dat zijn investeringen die op dit moment worden uitgevoerd, of waar de besluitvorming zodanig ver is dat we niet zonder schade(claims) andere besluiten kunnen nemen.
2. Prioriteit 1: Investeringen waarvoor we formeel nog beslissingsruimte hebben, maar die we redelijkerwijs niet meer kunnen annuleren.
3. Prioriteit 2: Investeringen waar we nog wel beslissingsruimte hebben. In deze categorie hebben we een sub-prioritering aangebracht. Deze investeringen waren al wel opgenomen in de Programmabegroting 2014-2017
4. Reservelijst binnen de planperiode: Nieuwe investeringen, die nog niet eerder zijn opgenomen in een eerdere begroting en die niet onder de categorie onontkoombaar of prioriteit 1 vallen.
5. Reservelijst na de planperiode (2019-2020)

Door middel van deze prioritering delen we de verschillende investeringen in en maken we inzichtelijk waar er nog keuzevrijheid bestaat. Door nu nog niet het gehele investeringsplafond in te vullen behouden we de mogelijkheid om een totaalafweging te maken bij de Programmabegroting. Leggen we nu het volledige investeringsniveau vast, dan beperkt dat onze keuzemogelijkheden, wanneer we bijvoorbeeld opnieuw keuzes moeten maken om onze exploitatiebegroting sluitend te krijgen of wanneer we niet langer voldoen aan een van onze andere kaders.

We vernemen graag van u als raad of u onze (sub-)prioritering onderschrijft. In bijlage B vindt u een specificatie van al deze investeringen en de indeling ervan. We stellen voor om alle onontkoombare investeringen en die met prioriteit 1 nu vast te stellen. Het vaststellen van investeringen met prioriteit 2 stellen we uit tot de begroting. Tot de begroting nemen we ten aanzien van de investeringen met prioriteit 2 geen onomkeerbare besluiten. We zijn ons er van bewust dat dit impact heeft omdat veel van deze investeringen al ver in de voorbereiding zijn of dat er nauw met derden wordt samengewerkt. Toch vinden we het vanuit financieel oogpunt verstandig om nu even een pas op de plaats te maken.

De investeringen die wij nu onder 'prioriteit 2' hebben geschaard zijn:

Omschrijving	Prioriteit	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
<u>Krachtige wijken en dorpen</u>					
IAB: Frisse scholen	4	2015	300.000	300.000	
		Totaal	300.000	300.000	0
IAB: Voorbereiding MFC Wolfsbos-Speciale lesplaats	6	2014	3.717.159	3.717.159	
IAB: Realisatie MFC Wolfsbos		2015	2.149.995	2.149.995	
IAB: Realisatie Speciale lesplaats		2016	3.500.000	3.500.000	
IAB: Gemeentelijke financiering Eduwiek		2017	5.000.000	5.000.000	
		Totaal	14.367.154	14.367.154	0
Herstructurering Oranjebuurt	3	2014	250.000	250.000	
		2015	250.000	250.000	
		Totaal	500.000	500.000	0
<u>Veilige bereikbaarheid</u>					
Revitalisering het Hoekje, Hollandscheveld	1	2014	245.914	245.914	
		2015	375.000	250.000	125.000
		Totaal	620.914	495.914	125.000
Herinrichting Dorpsstraat, Pesse	2	2014	50.000	50.000	
		2015	450.000	350.000	100.000
		Totaal	500.000	400.000	100.000
VRI Middenveldweg-Toldijk/ LCH-terrein	5	2014	150.000	150.000	
		Totaal	150.000	150.000	0
Totaal			16.438.068	16.213.068	225.000

Bij de prioriteitstelling binnen categorie 2 en de reservelijst(en) hebben we ons laten leiden door de koers van het collegeakkoord: afmaken waarmee we begonnen zijn, de blik vooral naar buiten en meer de focus op beter onderhouden van bestaande bezittingen.

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht. Voor een specificatie wordt nogmaals verwezen naar Bijlage B.

Categorie	bedragen x € 1.000	2014	2015	2016	2017	2018	Totaal
Onontkoombaar		13.988	9.604	4.632	550	-	28.774
Prioriteit 1		3.286	2.128	2.056	2.764	3.080	13.314
<i>Subtotaal onontkoombaar en prioriteit 1</i>		<i>17.274</i>	<i>11.732</i>	<i>6.688</i>	<i>3.314</i>	<i>3.080</i>	<i>42.088</i>
Prioriteit 2		4.413	3.525	3.500	5.000	16.438	32.876
Reservelijst binnen planperiode		30	2.800	30	1.350	6.305	10.515
Totaal		21.717	18.057	10.218	9.664	25.823	85.479

Aan de investeringen die op de reservelijst voor de periode 2019-2020 staan werken we nog niet, behalve voor zover het nodig is om inzicht te krijgen in de haalbaarheid van deze investeringen. Dit zijn investeringen die mogelijk worden toegevoegd in een volgend jaar. Aan investeringen die niet op de investeringsplanning of reservelijst staan, werken we niet.

BEGROTINGSTRAJECT

De Voorjaarsnota vormt de opmaat voor de Programmabegroting. De raad geeft het college de kaders mee waarbinnen de begroting kan worden opgesteld.

Globaal ziet het verdere traject om te komen tot de Programmabegroting 2015-2018 er als volgt uit:

1. Voor de zomervakantie:
 - a. uitwerken collegeprogramma in concrete doelstellingen en te bereiken maatschappelijke effecten.
 - b. In kaart brengen van het definitief financieel kader, onder andere op basis van de meicirculaire
2. In de zomervakantie:
 - eventueel uitwerken opdrachten uit bovenstaande en/of uit de Voorjaarsnota.
3. Na de zomervakantie:
 - opstellen Programmabegroting en eventueel maken keuzes in de exploitatie.

RESUMÉ

Bovenstaand zijn we ingegaan op een aantal onderwerpen. Resumerend zouden wij graag van u een antwoord vernemen op de volgende vragen:

1. Onderschrijft u onze herijking van de zes financiële kaders?
2. Kunt u zich vinden in onze indeling van de investeringen in onontkoombaar, prioriteit 1 en prioriteit 2 en de reservelijsten?
3. Bent u het ermee eens om de investeringen in de categorie onontkoombaar en prioriteit 1 nu vast te stellen?
4. Deelt u ons standpunt dat de algemene reserve op begrotingsbasis niet de achtervang kan zijn voor de reserve structuurvisie?
5. Kunt u zich vinden in het door ons geschetste proces rondom de decentralisaties en het betrekken van uw raad, de samenleving en instellingen bij dit traject?
6. Welke zaken wilt u ons verder meegeven bij de voorbereiding van de Programmabegroting 2015-2018?

De sociale pijler omvat de volgende programma's:

Programma
Blijven meedoen en talentontwikkeling Zorg op maat

Blijven meedoen en talentontwikkeling

Programmahouder: Gert Vos

EXPLOITATIE

Product (bedragen x € 1.000) + = nadeel en - = voordeel	2015	2016	2017	2018
Lasten				
Subsidies SWW	37	37	37	37
Totaal lasten	37	37	37	37
Baten				
Totaal baten				
Saldo	37	37	37	37

Subsidies Stichting Welzijnswerk

Op de subsidie van de SWW is in de huidige meerjarenraming (2014-2017) abusievelijk geen indexering toegepast (onder meer de CAO-stijging 2012-2013), terwijl dit wel afgesproken was met SWW. Dit betekent een structurele aanpassing van het budget van 2015 aan 2014 (inhaalactie). Dit leidt tot een structurele verhoging van € 37.000.

Zorg op maat

Programmahouder: Erik Giethoorn

EXPLOITATIE

Geen mutaties.

INVESTERINGEN

Geen.

De economische pijler omvat de volgende programma's:

Programma
Werken aan werk Bruisend Hoogeveen

Programmahouder: Anno Wietze Hiemstra

EXPLOITATIE

Product + = nadeel en - = voordeel	2015	2016	2017	2018
Product (bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Vaste lasten en onderhoud	10	10	10	10
Totaal lasten	10	10	10	10
Baten				
Huuropbrengsten	-43	-43	-43	-43
Taakstelling nr. 88 tijdelijk gebruik eigen gronden en Gebouwen: hogere opbrengsten	10	10	10	10
Totaal baten	-33	-33	-33	-33
Saldo	-23	-23	-23	-23

Toelichting:

Vaste lasten, onderhoud en huuropbrengsten

Als gevolg van het in eigendom verkrijgen en verhuren van het pand aan de Markt 6 moeten de vaste lasten, het onderhoud en de huuropbrengsten worden verwerkt in de begroting. Tevens draagt deze mutatie bij aan het invullen van taakstelling nr. 88 uit de Programmabegroting 2013-2016, Tijdelijk gebruik eigen gronden en gebouwen.

INVESTERINGEN

Geen.

Programmahouder: Erik Giethoorn

EXPLOITATIE

Product + = nadeel en - = voordeel	(bedragen x € 1.000)	2015	2016	2017	2018
Lasten					
Totaal lasten					
Baten					
Regioboards (evenementenborden)		8	8	8	-15
Totaal baten		8	8	8	-15
Saldo		8	8	8	-15

Regioboards (evenementenborden)

De jaarlijkse bijdrage die wij ontvangen moet worden aangepast naar aanleiding van een verlenging van het contract met twee jaar tot en met 2020. De jaarlijkse bijdrage wordt weliswaar voor de periode 2015 t/m 2017 met € 7.641 verlaagd, maar de inkomsten van 2018 worden in deze meerjarenraming toegevoegd en lopen in 2019 en 2020 door.

INVESTERINGEN

Onontkoombaar

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
Verbouwing theater de Tamboer	2014	15.550		15.550		

Verbouwing theater de Tamboer
Werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Prioriteit 1

Geen investeringen

Prioriteit 2

Geen investeringen

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie
Passantenhaven Zuiderpark	2015	110.000	110.000

Passantenhaven Zuiderpark

De aanlegmogelijkheid bij het Zuiderpark wordt uitgebreid en beter ingericht met faciliteiten en er wordt een water- en landknooppunt Zuiderpark gerealiseerd. Hiervoor is een investering van € 110.000 in 2015 nodig.

De fysieke pijler omvat de volgende programma's:

Programma
Aantrekkelijk wonen Krachtige wijken en dorpen Veilige bereikbaarheid Duurzaam wonen

Programmahouder: Anno Wietze Hiemstra

EXPLOITATIE

Geen mutaties.

INVESTERINGEN**Onontkoombaar**

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
Stadscentrum	2014	5.756.706	2.214.929	3.291.777	250.000	
	2015	6.036.919	6.036.919			
	2016	1.106.962	1.106.962			
	Totaal	12.900.587	9.358.810	3.291.777	250.000	0

Stadscentrum

Het budget wordt ingezet voor de realisatie van parkeergarage De Kaap, opknappen van de omgeving van De Kaap, reconstructie van Het Haagje en Het Kruis, voorbereiding ontwikkeling park Dwingeland en de voorbereiding ontwikkeling Beukemaplein.

Prioriteit 1*Geen investeringen***Prioriteit 2***Geen investeringen***Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018**

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie
Stadscentrum	2018	1.200.000	1.200.000

Stadscentrum

We stellen voor om voor 2018 budget op te nemen voor kwaliteits- en reparatie-investeringen in het stadscentrum van € 1,2 miljoen voor een economische impuls. Voor de jaren 2019 en 2020, als onderdeel van de reservelijst, eveneens per jaar € 1,2 miljoen beschikbaar stellen. Het nu op te nemen totaalbedrag is berekend voor een totaalinvestering voor de gehele Hoofdstraat, inclusief de zijstraten. Hierin zijn echter verschillende opties mogelijk.

Het voorstel is om een plan uit te werken waarin verschillende mogelijkheden met de daarbij behorende kosten staan beschreven. Ook worden hierbij mogelijke faseringen beschreven.

Programmahouder: Jan Steenberg

EXPLOITATIE

Product + = nadeel en - = voordeel	2015	2016	2017	2018
Lasten				
Onderhoudsinspecties begraafplaatsen				-2
MFC Nieuwlande	4	4	4	4
MFC Tiendeveen	13	13	13	13
MFC Krakeel	4	4	4	4
Schoolwoningen Erflanden	5	5	5	5
Voortgezet onderwijs decentralisatie-uitkering	38	38	38	38
Onderwijshuisvesting primair/voortgezet	pm	pm	pm	pm
Onderhoudsinspectie gebouwen kunst en cultuur (exclusief Tamboer)				55
Jeugdportfonds	45	45	45	45
Nieuwe Zwemwaterwet, extra controles	10	10	10	10
Onderzoek en aanpassingen brandveiligheid zwembad	15			
Indexering beheersvergoedingen sportverenigingen	13	13	13	13
Indexering schoonmaakvergoedingen	3	3	3	3
Onderhoudsinspectie sport				133
Indexering Alescon	27	27	27	27
Areaaluitbreiding groen en grijs	45	45	45	45
Onderhoudsinspectie				-9
Totaal lasten				
Baten				
MFC Krakeel	-3	-3	-3	-3
Schoolzwemmen	21	21	21	21
Totaal baten	18	18	18	18
Saldo				

*Begraafplaatsen**Onderhoudsinspecties*

Ten opzichte van 2017 is er op basis van de onderhoudsinspecties in 2018 een lager bedrag nodig voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen van € 2.400.

MFC Nieuwlande/Tiendeveen

Beide multifunctionele centra zijn eind 2013/begin 2014 geopend. Met ingang van 2014 moeten de kosten structureel opgenomen worden in de begroting. Op basis van de gemaakte afspraken bedragen de meerkosten na verrekening van de al in de begroting opgenomen bedragen (de oude scholen, dorpshuizen en Gymlokaal) voor MFC Nieuwlande € 4.000 en MFC Tiendeveen € 13.000.

MFC Krakeel

De beheerskosten/inkomsten zijn verhoogd met een consumentenprijs index (CPI) van 2 %. Dit is contractueel vastgelegd.

Schoolwoningen Erflanden

Huur is verhoogd met 2 % CPI. Dit is contractueel vastgelegd

Indexering decentralisatie uitkering onderwijs huisvesting voortgezet onderwijs

Index is contractueel vastgelegd. Voor 2014 wordt uitgegaan van 2 %.

Roelof van Echten, 2 % prijscompensatie leidt tot € 19.250

RSG Wolfsbos, 2 % prijscompensatie leidt tot € 19.000

Onderhoudsinspecties onderwijs en buurtaccommodaties

Ten opzichte van 2017 is er op basis van de onderhoudsinspecties in 2018 een extra bedrag nodig voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen op het gebied van kunst en cultuur van € 54.689. Voor onderwijs- en buurtaccommodaties laat de onderhoudsinspectie voor 2018 eveneens een stijging zien ten opzichte van 2017. Deze wordt echter op dit moment nog niet verwerkt omdat het Rijk voor wat betreft het onderhoud van schoolgebouwen het voornemen heeft dit over te dragen aan de schoolbesturen en voor wat betreft de buurtaccommodaties is hierbij het voornemen om te komen tot clustering en delen van de voorzieningen.

Jeugdsportfonds

De raad heeft besloten tot het instellen van een jeugdsport en -cultuurfonds Hoogeveen.

Indexering beheers- en schoonmaakvergoeding

Dit is conform de overeenkomsten.

Zwemwaterwet

Door invoering van de nieuwe wet op 1 januari 2015 moet het aantal controles worden opgevoerd.

Schoolzwemmen

Betreft een correctie op de begroting. Het besluit te stoppen met schoolzwemmen was nog niet verwerkt in de inkomsten van het zwembad.

Brandveiligheid zwembad

Begin 2013 heeft de brandweer een inspectie naar de brandveiligheid van het zwembad uitgevoerd. Belangrijkste constatering van dit onderzoek was dat de compartimentering niet in overeenstemming is met de wetgeving. Maar wij delen de opvatting van de brandweer niet. Het advies is om een inventarisatie naar de risico's uit te voeren om duidelijkheid te krijgen over dit onderwerp. De verwachting is dat op basis van dit onderzoek kleine technische aanpassingen moeten plaatsvinden aan het zwembad. De totale kosten van het onderzoek en technische aanpassingen zijn maximaal € 15.000.

Onderhoudsinspecties sportaccommodaties

Ten opzichte van 2017 is er op basis van de onderhoudsinspecties in 2018 een extra bedrag nodig voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen van € 132.527.

Financiering onderwijshuisvesting

Vanaf 2015 worden de schoolbesturen van het primair onderwijs ook verantwoordelijk voor het buitenonderhoud en aanpassingen van hun gebouwen.

Nu is de gemeente hiervoor verantwoordelijk. De overheveling houdt een onttrekking in van een nog niet bekend bedrag uit het gemeentefonds.

Daarnaast heeft het Rijk besloten om, los van de overheveling buitenonderhoud, vanaf 2015 jaarlijks € 256 miljoen te onttrekken aan het gemeentefonds voor de onderwijshuisvesting. Uit landelijk onderzoek blijkt namelijk dat gemeenten minder uitgeven aan de huisvesting van het primair en het voortgezet onderwijs. Voor de gemeente Hoogeveen gaat het om een jaarbedrag van circa € 870.000. Deze aanpassing is in Hoogeveen van invloed op zowel het primair als het voortgezet onderwijs. De exacte gevolgen voor Hoogeveen op de financiering van het primair onderwijs en de doordecentralisatieuitkering van het voortgezet worden in het verloop van 2014 bekend.

CBS indexeringen Alescon

In de groenbestekken die aan Alescon zijn gegund is een indexering opgenomen. Voor het jaar 2013 zijn de uurtarieven met 2,5% (€ 19.166) verhoogd. De uurtarieven voor 2014 zijn met 1,14% (€ 7.800) geïndexeerd. Voor 2015 moet het bedrag dus met € 26.966 worden verhoogd.

Areaaluitbreiding groen en grijs

Onder areaaluitbreiding/wijziging wordt verstaan het aantal vierkante meters openbaar gebied dat door (her)inrichtingsplannen wijzigt. Dit brengt wijzigingen in het onderhoudsbudget met zich mee. Areaaluitbreiding omvat niet alleen uitbreiding, maar het kan ook gaan om wijziging van de inrichting.

Volgens ons beleid nemen we extra beheersbudget op voor areaaluitbreiding/wijziging die volgt uit door het college goedgekeurde projectplannen. Door de uitvoering van diverse projecten is het areaal gewijzigd/uitgebreid en moet het beheersbudget met ingang van 2015 met een totaalbedrag van € 44.857 worden opgehoogd.

Dit vloeit voort uit de volgende projecten;

- Stationsplein € 3.124
- Bomen centrumgebied € 7.215
- Vaarvoorziening Echten € 1.482
- Fontein Het Kruis € 33.036 (nadat het onderhoud van de fontein een jaar is uitgevoerd, vindt op basis van daadwerkelijke kosten een evaluatie plaats om te bepalen of dit onderhoudsbudget moet worden bijgesteld)

Bij de uitwerking van de Voorjaarsnota naar de Programmabegroting worden deze budgetten verder uitgesplitst naar beheer wegen en beheer groen.

Onderhoudsinspecties

Ten opzichte van 2017 is er op basis van de onderhoudsinspecties in 2018 € 8.900 minder nodig voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen (openbaar groen).

INVESTERINGEN

Onontkoombaar

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
Bentinckspark	2014	1.943.996		1.943.996		
	2015	75.000		75.000		
	2016	-75.000		-75.000		
	Totaal	1.943.996	0	1.943.996	0	0
Renovatie Zwembad	2014	290.000		290.000		
	2017	550.000		550.000		
	Totaal	840.000	0	840.000	0	0
Buitensportaccommodatiebeleid	2014	190.000		190.000		
	Totaal	190.000	0	190.000	0	0
IAB: MFC Tiendeveen	2014	530.326		530.326		
	Totaal	530.326	0	530.326	0	0
MFC Nieuwlande	2014	622.921		622.921		
	Totaal	622.921	0	622.921	0	0
IAB: Frisse scholen	2014	306.955		306.955		
	Totaal	306.955	0	306.955	0	0
IAB: Activiteitencentrum Bentinckspark	2014	2.800.000		2.800.000		
	2015	3.400.000		3.400.000		
	2016	3.600.000		3.600.000		
	Totaal	9.800.000	0	9.800.000	0	0
IAB: Afscheidingswand Valkenlaan	2014	50.000		50.000		
	Totaal	50.000		50.000		
Algemeen budget WOP Krakeel	2014	16.591				16.591
	Totaal	16.591	0	0	0	16.591

Bentinckspark

Het budget voor 2014 wordt ingezet voor de aanleg van de atletiekbaan en de Ventweg naar het Roelof van Echten College. De verschuiving van het budget heeft betrekking op plankosten.

Renovatie Zwembad

Om het zwembad voor de komende 15 jaar te kunnen exploiteren en verantwoord en veilig te kunnen gebruiken, moet een aantal investeringen worden gedaan.

In 2014 wordt er gestart met het aanpassen van de luchtbehandeling en het vervangen van de cv-ketel. De luchtbehandeling in de overige baden moet uiterlijk in 2017 worden vervangen.

De luchtbehandeling bevat asbesthoudende materialen en levert op termijn het risico op dat er asbesthoudende vezels vrijkomen. Daarnaast levert het vervangen van de luchtbehandeling een aanzienlijke energiebesparing op en daarmee een verbetering van de exploitatie. Om de luchtbehandeling in de overige zwemruimten te kunnen vervangen is een investering van € 550.000 in 2017 nodig.

Buitensportaccommodatiebeleid

Nieuwbouw van kleedkamers bij Elim en VV Noordscheschut is inmiddels begonnen. Daarnaast worden de kleedkamers van HHV Hollandscheveld gerenoveerd.

MFC Tiendeveen/ MFC Nieuwlande

Projecten zijn gerealiseerd.

IAB: Frisse scholen

Werkzaamheden zijn aanbesteed.

IAB: Activiteitencentrum Bentinckspark

De gemeente heeft een zorgplicht voor huisvesting gymonderwijs in verband met de nieuwbouw van het Roelof van Echten College. De aanbesteding van de architect is geweest en het ontwerptraject is begonnen.

IAB: Afscheidingswand Valkenlaan

Wordt in 2014 gerealiseerd, in verband met uitbreiding capaciteit huisvesting zorgplicht onderwijs.

Algemeen budget WOP Krakeel

In ontwikkeling.

Prioriteit 1

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
Budget Begraafplaatsen	2014	75.500	75.500	
	2016	162.100	162.100	
	2017	193.600	193.600	
	2018	186.300	186.300	
	Totaal	617.500	617.500	0
Bentinckspark	2016	504.600	504.600	
	2017	300.000	300.000	
	Totaal	804.600	804.600	0
Buitensportaccommodatiebeleid	2015	360.000	360.000	
	2017	300.000	300.000	
	Totaal	660.000	660.000	0
Budget speelvoorzieningen	2014	88.500	88.500	
	2015	112.000	112.000	
	2016	54.000	54.000	
	2017	51.000	51.000	
	2018	108.000	108.000	
	Totaal	413.500	413.500	0

Budget begraafplaatsen

Betreft de uitvoering volgens de nota begraven. Daarnaast is er budget toegevoegd voor de aanleg van verzamelkelders op de begraafplaatsen Nieuwlande, Pesse, Stuifzand, Tiendeveen en Nieuweroord (2018). De kosten van aanleg van deze verzamelkelders worden geraamd op € 36.300 incl. BTW (exclusief persoonsindicatie/gedenkenmerk).

Aanleg paden begraafplaats Zevenberg. De kosten van aanleg van de overige paden op de begraafplaats worden geraamd op € 150.000 incl. BTW in 2016 en € 150.000 incl. BTW in 2018.

Bentinckspark

Zie toelichting bij reservelijst.

Buitensportaccommodatiebeleid

2015: Het semi-kunstgras hoofdveld bij vv de Weide is afgeschreven. Bij niet vervangen vervalt de functie van het hoofdveld.

2017: Het kunstgrasveld bij VV de Weide is sporttechnisch afgekeurd voor wedstrijdsport en moet dus vervangen worden.

Budget speelvoorzieningen

Betreft de vervanging/vernieuwing van huidige afgeschreven speeltoestellen.

Prioriteit 2

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
IAB: Frisse scholen	2015	300.000	300.000	
	Totaal	300.000	300.000	0
Budget Integraal accommodatiebeleid	2014	3.717.159	3.717.159	
	2015	2.149.995	2.149.995	
	2016	3.500.000	3.500.000	
	2017	5.000.000	5.000.000	
	Totaal	14.367.154	14.367.154	0
Herstructurering Oranjebuurt	2014	250.000	250.000	
	2015	250.000	250.000	
	Totaal	500.000	500.000	0

Frisse scholen.

Nog niet aanbesteed. Fris maken scholen Regenboog in Trasselt, De Posthoorn, Johannes Calvijn en Hoeltien in Hollandscheveld. Scholen is wel toegezegd dat in 2014 gekeken wordt of scholen in 2014 al zijn uit te voeren. Scholen onderzoeken dit momenteel.

Budget Integraal accommodatiebeleid

Het betreft hier de investeringen in MFC Wolfsbos (2014-2016) en Eduwiek (2017). Deze zijn beide in voorbereiding.

Herstructurering Oranjebuurt

De aangevraagde bijdrage van de provincie zijn afgewezen. Samen met bewoners wordt momenteel invulling gegeven aan verbeteringen van de buurt passend binnen de vastgestelde investering door het verbeteren van enkele centrale en prominente locaties. Onderwijl wordt onderzocht of er externe middelen aan te boren zijn voor de rest van de omgeving. Er wordt gewerkt via een fasegewijze aanpak in samenspraak met de bewoners van de Oranjebuurt.

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie
Budget Integraal accommodatiebeleid	2018	5.000.000	5.000.000
Zwembad	2018	50.000	50.000
Bentinckspark	2017	900.000	900.000

Budget Integraal accommodatiebeleid

In de laatst vastgestelde planning van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor 2014 is er ook een doorkijk gegeven naar de meerjarenplanning tot en met 2018-2019. De nieuwbouw van het voortgezet speciaal onderwijs in Eduwiek wordt in 2016 afgerond. De financiële verplichtingen voor de realisatie van Eduwiek in 2018 is circa € 3 miljoen. Na Eduwiek ligt de prioriteit in de planning van het IHP bij de projecten voor nieuwbouw in Pesse, de centrumscholen en Hollandscheveld (Oostenbrink). De totale kosten van deze projecten worden nu geschat op ruim € 9 miljoen. De planning van deze nieuwbouw is door bezuinigingen al een aantal jaren naar achteren geschoven. Gelet op de staat van de huidige huisvesting van deze scholen is investeren gewenst. Inclusief Eduwiek is de investering voor de jaren 2018-2019 in totaal € 12 miljoen.

Zwembad

Naast het vervangen van de luchtbehandeling is in het bedrijfsplan aangegeven dat er in 2018 € 50.000 voor intern onderhoud moet worden opgenomen. Een aantal zwembadvoorzieningen en overige voorzieningen als machines, rolstoelen etc. is afgeschreven en vervanging is noodzakelijk.

Bentinckspark

In 2014 worden de Ventweg (voor de bereikbaarheid van de nieuwbouw van het Roelof van Echtencollege) en de atletiekbaan aangelegd. Daarna wordt eind 2014/begin 2015 begonnen met de bouw van het activiteitencentrum. De oplevering daarvan is waarschijnlijk in 2016. Op dat moment zijn alle sport- en publieksfuncties in het zuidelijke deel gereed. Om te zorgen voor een goede bereikbaarheid, veilige verkeersafwikkeling en voldoende parkeergelegenheid is het van belang in 2017 de herinrichting van de Sportveldenweg uit te voeren en de langzaamverkeersroute tussen het Roelof van Echtencollege en het activiteitencentrum aan te leggen. Met de herinrichting van de Sportveldenweg is een bedrag gemoeid van acht ton en voor de langzaamverkeersroute is ongeveer een ton nodig. In de Programmabegroting 2014 staat deze investering nog op de reservelijst voor 2018 nog voor een bedrag van € 800.000. De raming was gebaseerd op berekeningen vanuit 2009. Inmiddels is de raming herzien en aangepast aan loon- en prijsstijgingen. Dit betekent een bijstelling van het budget naar € 900.000. Door de werkzaamheden in 2017 uit te voeren, is voor 2018 geen budget meer nodig en is het project afgerond.

Programmahouder: Jan Steenberg

EXPLOITATIE

Product (bedragen x € 1.000) + = nadeel en - = voordeel	2015	2016	2017	2018
Lasten				
Baggeren buitengebied	70	70	70	70
Onderhoudsinspecties				4
Totaal lasten	70	70	70	74
Baten				
Totaal baten				
Saldo	70	70	70	74

Baggeren buitengebied

Voor het jaarlijks afvoeren of ter plaatse verwerken van baggerspecie uit watergangen langs wegen in het buitengebied moet een bedrag van €70.000 worden opgenomen.

Onderhoudsinspecties

Ten opzichte van 2017 is er op basis van de onderhoudsinspecties in 2018 een extra bedrag nodig voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen van € 3.563.

INVESTERINGEN**Onontkoombaar**

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
Asfaltprogramma	2014	1.100.000		1.100.000		
	Totaal	1.100.000	0	1.100.000	0	0
Haltes openbaar vervoer gehandicapten	2015	39.483		39.483		
	Totaal	39.483	0	39.483	0	0
Vervanging diverse bruggen	2015	53.000		53.000		
	Totaal	53.000	0	53.000	0	0
Herstellen Riegshoogtendijk (wortelopdruk)	2014	161.655		25.655		136.000
	Totaal	161.655	0	25.655	0	136.000
Vervanging parkeerautomaten	2014	203.000		203.000		
	Totaal	203.000	0	203.000	0	0

Asfaltprogramma

Werkzaamheden Marten Kuilerweg en Stephensonstraat zijn in uitvoering.

Haltes openbaar vervoer gehandicapten

Afronding van aanpassing van laatste bushaltes

Vervanging diverse bruggen

Betreft werkzaamheden aan onderstaande bruggen:

Tichelwerkstraat damwand; onderdeel van toegang tot huisnummers nrs. 2 t/m 124.

Zanderhofdamwand; terras aan water. Bewoners geven aan dat er niet of nauwelijks gebruik van wordt gemaakt. Herstel tot oorspronkelijke staat ligt niet voor de hand. Ombouw tot meer functioneel object zal minimaal zelfde investering vergen.

Scheldebrug; houten voetgangersbrug wordt veel gebruikt door omwonenden om de vuilcontainers naar de ophaalroute te brengen. Voor de bewoners is de verbinding erg belangrijk. De vorm is van minder belang.

Plevierbrug; houten voetgangersbrug, wordt veel gebruikt, en wordt zeer gewaardeerd door omwonenden. Zonder deze verbinding naar de Kanaaldijk is de verwachting dat de hondenpoep overlast groter wordt. Voor de bewoners is de verbinding erg belangrijk. De vorm is van minder belang.

Herstellen Riegshoogtendijk (wortelopdruk)

Werkzaamheden zijn in voorbereiding

Vervanging parkeerautomaten

In de lopende investeringsplanning is in de jaarschijven 2014 t/m 2017 in elk jaar een bedrag van € 70.000 opgenomen als vervangingsinvestering voor nieuwe parkeerautomaten. Vanwege externe factoren is het noodzakelijk nog in 2014 een bedrag van € 203.000 beschikbaar te krijgen voor de noodzakelijke vervanging. Met ingang van 1 januari 2015 vervalt de betaalmogelijkheid met de chipknip. Daarnaast is het niet meer mogelijk om nieuwe onderdelen voor de sterk verouderde automaten te krijgen.

Prioriteit 1

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
Asfaltprogramma	2015	700.000	700.000	
	2016	700.000	700.000	
	2017	1.100.000	1.100.000	
	2018	1.500.000	1.500.000	
	Totaal	4.000.000	4.000.000	0
Infrastructurele verkeersmaatregelen Zuidwoldigerweg-Schutstraat-Griendtsveenweg	2014	1.629.528	1.119.528	510.000
	Totaal	1.629.528	1.119.528	510.000

Asfaltprogramma

Vervangen diverse wegen vanwege onderhoudsconditie en veiligheid. Er vindt jaarlijks een actualisatie plaats welke wegen de hoogste prioriteit hebben.

Infrastructurele verkeersmaatregelen Zuidwoldigerweg-Schutstraat-Griendtsveenweg
Bestek is gereed. Voor de zomer wordt het werk aanbesteed en na de zomer gerealiseerd.

Prioriteit 2

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
Revitalisering 't Hoekje, Hollandscheveld	2014	245.914	245.914	
	2015	375.000	250.000	125.000
	Totaal	620.914	495.914	125.000
Herinrichting Dorpsstraat, Pesse	2014	50.000	50.000	
	2015	450.000	350.000	100.000
	Totaal	500.000	400.000	100.000
VRI Middenveldweg-Toldijk/ LCH-terrein	2014	150.000	150.000	
	Totaal	150.000	150.000	0

Revitalisering 't Hoekje, Hollandscheveld

Plan is in voorbereiding. Realisatie volgt na uitvoering Riegshoogtendijk.

Herinrichting Dorpsstraat, Pesse

Het plan is gepresenteerd aan de bewoners. Na aanbesteding begint de uitvoering in het najaar van 2014.

Verkeersregelinstallatie (VRI) Middenveldweg-Toldijk / LCH-terrein

Plan is in ontwikkeling. VRI (2001) is afgeschreven.

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie
Reconstr.Kruispunt Mr.Harm Smeengelaan-Kinholtsweg	2016	30.000	30.000
	2017	450.000	450.000
VRI Kanaalweg-Wolfsbos-Mr.Cramerweg	2014	30.000	30.000
	2015	450.000	450.000
VRI Kanaalweg – De Vos van Steenwijklaan	2018	30.000	30.000
	2019	pm	
Vervanging Damwanden	2015	2.200.000	2.200.000
	2018	25.000	25.000

Reconstructie kruispunt Mr. Harm Smeengelaan – Kinholtsweg

Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid is een rotonde gewenst. Door de grootte van het kruispunt en de gereden snelheden wordt dit punt als onveilig ervaren door zowel fietsers als automobilisten en vinden er met enige regelmaat ongevallen plaats. Aanleg is gepland voor 2017. Voorbereiding van de reconstructie vindt plaats in 2016, kosten € 30.000. De kosten voor een nieuwe rotonde bedragen € 450.000.

Vervanging VRI's

De VRI Kanaalweg – Wolfsbosstraat – Mr. Cramerweg dateert uit 2001. De normale levensduur van een VRI is 15 jaar. Maar de installatie is storingsgevoelig. Binnenkort wordt de school in het Bentinckspark geopend. Dit geeft vele extra fietsbewegingen over het kruispunt. Deze situatie zorgt ervoor dat het gewenst is de VRI te vervangen door een nieuwe VRI of een rotonde.

Verkeerskundig gezien gaat de voorkeur uit naar een rotonde. Op een rotonde vallen gemiddeld minder verkeersslachtoffers en de doorstroming is aanzienlijk beter dan bij een VRI, mits de intensiteiten niet te hoog zijn. Dat is hier het geval. De kosten van een rotonde bedragen ongeveer € 450.000. Reconstructie in 2015. De voorbereidingskosten (in 2014) bedragen € 30.000.

De VRI Kanaalweg – De Vos van Steenwijklaan is in 2016 afgeschreven en moet vervangen worden. Voorstel is om dat in 2018 voor te bereiden en in 2019 uit te voeren. De voorbereidingskosten bedragen € 30.000. Verkeerskundig gaat de voorkeur uit naar een rotonde. Eventueel is een nieuwe verkeersregelininstallatie ook een optie.

Vervanging damwanden

Het gaat hier om het verval van de kadewand van de industriehaven. Gaten worden nu provisorisch gedicht met puin. Een eerste raming van de kosten voor vervanging komt op € 2,2 miljoen. We willen een extern onderzoek laten doen naar nut en noodzaak van deze vervanging, de verschillende opties en de daarmee samenhangende kosten. Daarbij willen we ook in beeld brengen of er wellicht mogelijkheden tot externe (co)financiering bestaan.

Programmahouder: Gert Vos

EXPLOITATIE

Geen mutaties.

INVESTERINGEN**Onontkoobaar**

Geen investeringen

Prioriteit 1

Geen investeringen

Prioriteit 2

Geen investeringen

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Omschrijving	Jaar	Investering s bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
Gronddepot	2015	40.000		40.000		

Gronddepot

Het tijdelijke gronddepot aan de Griendtsveenweg moet worden verplaatst naar een andere locatie. De huidige locatie veroorzaakt te veel overlast voor de omwonenden. Het verplaatsen van het depot en het inrichten van het nieuwe depot worden geraamd op € 40.000. Uitvoering moet op korte termijn gebeuren. We onderzoeken nog hoe dit het beste vorm kan krijgen waarbij ook de samenwerking met De Wolden wordt bekeken.

Investerings riolering (vallen buiten het investeringsplafond)

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
Budget rioleringswerkzaamheden	2014	1.616.587			1.616.587	
	2015	1.238.590			1.238.590	
	2016	972.297			972.297	
	2017	1.188.317			1.188.317	
	2018	763.164			763.164	
Totaal		5.778.955		0	0	5.778.955

Budget rioleringswerkzaamheden

In 2016 is € 200.000 opgenomen voor de aanleg van een nieuwe rioolleiding voor DOC. Dit budget is echter in 2015 al nodig. Eind 2015 wordt een nieuw afvalwaterketenplan vastgesteld met een bijbehorend geactualiseerd investeringsprogramma.

Veiligheidspijler

De veiligheids pijler omvat het volgende programma:

Programma
Veilig Hoogeveen

Programmahouder: Karel Loohuis

EXPLOITATIE

Geen mutaties.

INVESTERINGEN

Geen.

Het fundament omvat het volgende programma's:

Programma
Zichtbaar en transparant bestuur

Programmahouder: Karel Loohuis

EXPLOITATIE

Product (bedragen x € 1.000) + = nadeel en - = voordeel	2015	2016	2017	2018
Lasten				
Effect wisseling college	130	130	130	130
Totaal lasten	130	130	130	130
Baten				
Totaal baten				
Saldo	130	130	130	130

Effect wisseling college

De wisseling van het college heeft hogere personele lasten dan eerder geraamd tot gevolg.

INVESTERINGEN

Onontkoobaar

Geen investeringen

Prioriteit 1

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
Digitalisering dienstverlening	2014	484.906	484.906	
	2015	297.000	297.000	
	2016	264.600	264.600	
	2017	270.000	270.000	
	2018	270.000	270.000	
	Totaal		1.586.506	1.586.506

Digitalisering dienstverlening

Jaarlijks is er een budget beschikbaar voor digitaliserings- en informatiseringsprojecten van € 270.000. In deze Voorjaarsnota wordt de jaarschijf 2018 toegevoegd.

Prioriteit 2

Geen investeringen

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Geen investeringen

Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering omschrijft hoe de taken rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden uitgevoerd. Onder de bedrijfsvoering vallen de personele capaciteit en de bedrijfsmiddelen.

Programmahouder: Karel Loohuis

WAT SPEELT ER IN HOOGEVEEN

Algemeen

Inleiding

De paragraaf Bedrijfsvoering is in belangrijke mate verbonden met het programma Zichtbaar en transparant bestuur. Het is één van de drie poten binnen het programma.

Gemeenschappelijke regeling De Wolden – Hoogeveen

Vanaf 1 januari 2015 gaat de gemeenschappelijke regeling voor de ambtelijke organisatie van De Wolden en Hoogeveen officieel van start. Ruim anderhalf jaar van voorbereiding en organisch naar elkaar toegroeien, moeten hun vruchten afwerpen in de nieuwe organisatie. Het proces is nog niet klaar per genoemde datum. Integratie van culturen, processen en systemen zal ook na de startdatum aandacht vragen. Medewerkers waren betrokken bij de voorbereiding en het organisch groeien. Deze succesvolle werkwijze wordt voortgezet in de nieuwe organisatie. We zijn trots op ons gevoerde HRM beleid. Voortdurende aandacht voor kwaliteitsontwikkeling van medewerkers, het verhogen van de in- en externe mobiliteit en het continue werken aan organisatieontwikkeling zijn 'kroonjuwelen' die Hoogeveen inbrengt in de gemeenschappelijke regeling evenals de waardevolle sturingsprincipes van Hoogeveen.

Innovatie en dienstverlening

De ontwikkeling van de basisdienstverlening richt zich op het steeds meer digitaal aanbieden van producten. Het aanbieden van digivaardigheidsprogramma's voor burgers en een toegankelijke front-office als alternatief zijn daarbij cruciaal als vangnet. Hierop blijven we inzetten.

Voor de dienstverlening in het sociaal domein blijft de belangrijkste opgave om een beweging te maken naar het bieden van maatwerkoplossingen passend bij de zelfredzaamheid en met maximale inzet van de eigen sociale context van de burger. De zoektocht naar de juiste vorm en aanpak zal nog tijd in beslag nemen. Projecten als Eigen Kracht en GGG leveren hun eerste resultaten eind 2014 op waarna we plannen maken voor het vervolg. In 2015 ligt de focus voor de nieuwe taken in het kader van de decentralisaties op continuïteit in zorg en dienstverlening aan de bestaande klanten. Het transformatieproces waarbij we gaan zoeken naar alternatieve oplossingen, maatwerk, preventie en collectieve voorzieningen wordt voor deze klantgroepen vanaf 2015 geleidelijk (via pilots) opgepakt.

Informatiemanagement en digitalisering

De focus ligt de komende jaren op het ondersteunen van de decentralisaties, het ontwikkelen van een integraal klantbeeld, de doorontwikkeling van het klantcontactcentrum, het digitaal loket, zaakgericht werken en de inrichting en kwaliteitsbewaking van de basisregistraties. Dit is in lijn met de landelijke kaders.

De huidige beheeromgevingen voor "groen en grijs" zijn gefragmenteerd en suboptimaal in gebruik. Koppeling tussen de beheersystemen en de wettelijke Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) wordt verplicht.

Upgrade van de huidige beheeromgevingen is daarbij een vereiste. De hiervoor geraamde extra kosten (prijspeil 2013) zijn € 75.000. Het biedt tevens de kans om breder naar de systematiek en systemen van beheer te kijken en deze te integreren. Dit leidt tot een extra investering in 2015 van € 125.000. Deze investering zal op termijn leiden tot vermindering van kosten van het beheersysteem.

EXPLOITATIE

Product + = nadeel en - = voordeel	(bedragen x € 1.000)	2015	2016	2017	2018
Lasten					
Onderhoudsinspecties		0	0	0	27
Totaal lasten		0	0	0	27
Baten					
Totaal baten		0	0	0	0
Saldo		0	0	0	27

Onderhoudsinspecties (onontkoombaar)

Ten opzichte van 2017 is er op basis van de onderhoudsinspecties in 2018 een extra bedrag nodig voor onderhoud aan gemeentelijke gebouwen van € 26.594.

INVESTERINGEN

Onontkoombaar

Geen investeringen.

Prioriteit 1

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
Vervanging bedrijfsmiddelen tractie	2014	240.000	240.000	
	2015	446.000	446.000	
	2016	252.000	252.000	
	2017	252.000	252.000	
	2018	252.000	252.000	
	Totaal		1.442.000	1.442.000
Vervanging bedrijfsmiddelen automatisering	2014	767.589	767.589	
	2015	213.064	213.064	
	2016	119.151	119.151	
	2017	297.507	297.507	
	2018	763.300	763.300	
	Totaal		2.160.611	2.160.611

Betreffen investeringen voor vervanging van afgeschreven bedrijfsmiddelen in tractie en automatisering.

Prioriteit 2

Geen investeringen

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Geen investeringen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht omvat de algemene dekkingsmiddelen die vrij besteedbaar zijn. De niet vrij aanwendbare heffingen zijn, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, in de programma's verantwoord onder de baten.

Programmahouder: Anno Wietze Hiemstra

EXPLOITATIE

Het vertrek voor de exploitatie

We beginnen met de samenvatting van de cijfers van de Programmabegroting 2014-2017. Op die manier laten we zien tegen welke achtergrond de financiën, zoals verwoord onder "Voorjaarsnota in kort bestek", moeten worden gelezen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2014	2015	2016	2017
Programma's				
Ontwikkelt	3.259	8.692	2.665	3.263
Duurzaamheid en mobiliteit	6.275	5.777	5.729	5.388
Ondernemen en werken	-1.012	-135	3	199
Meedoen	25.182	23.077	22.916	22.889
Talentontwikkeling	17.333	17.583	17.134	16.926
Veilig	4.759	4.443	4.436	4.436
Bestuurt	4.838	4.671	4.531	4.543
Wijken en Dorpen	7.999	7.765	7.684	7.662
Totaal Programma's	68.633	71.873	65.098	65.306
Algemene dekkingsmiddelen	-68.502	-65.646	-65.943	-65.549
Resultaat voor bestemming	114	6.227	-845	-243
Mutaties in reserve	1.303	5.860	471	2
Eindstand Programmabegroting 2014-2017	-1.416	367	-374	-241

Ontwikkeling Gemeentefonds

De laatst verschenen circulaire is de decembercirculaire 2013. We zijn in afwachting van de meicirculaire. Naar verwachting zal deze erg belangrijk zijn, onder andere omdat in deze circulaire de budgetten van de decentralisaties zijn verwerkt en ook de herijking van het Gemeentefonds. Zodra hierover helderheid bestaat informeren wij de raad.

Aanbesteding accountant

Het contract dat we hebben met de accountant (PWC) loopt af na de jaarrekeningcontrole van het boekjaar 2014. De gemeente De Wolden heeft ook een contract met PWC. Dit contract loopt ook af na de controle van de jaarrekening 2014. Dat geeft vervolgens de gemeenteraden van de gemeenten Hoogeveen en De Wolden en de GR de mogelijkheid om de controle vanaf boekjaar 2015 gezamenlijk aan te besteden. De aanbestedingsprocedure is in 2014. Inmiddels zijn we begonnen met de voorbereidingen. Het is de bedoeling om in dezelfde periode dat de raad de Programmabegroting 2015-2018 vaststelt ook de accountant voor de komende jaren te benoemen. Het lijkt ons wenselijk om één accountant te benoemen voor zowel Hoogeveen, De Wolden als de GR De Wolden-Hoogeveen

Mutaties ten opzichte van Programmabegroting 2014-2017

Product + = nadeel en - = voordeel	2015	2016	2017	2018
Lasten				
OZB- gemeentelijke gebouwen	5	5	5	5
Kapitaallasten investeringen	201	-9	-24	115
Totaal lasten	206	-4	-19	120
Baten				
Verwachte indexatie opbrengsten	-266	-266	-266	-266
Totaal baten	-266	-266	-266	-266
Saldo	-60	-270	-285	-146

Kapitaallasten

De mutaties hebben voornamelijk betrekking op investeringen, die zijn doorgeschoven van 2013 naar 2014 (op basis van de jaarrekening over 2013). Daarnaast hebben we de investeringen in de riolering en afval niet meegenomen, omdat deze voor-/nadelen met de desbetreffende reserves worden verrekend.

Indexatie opbrengsten

Aan de lastenkant hebben we de onroerende zaakbelasting overheidsgebouwen met 2% verhoogd (index). Daarnaast hebben we de opbrengsten m.u.v. parkeren, begraafrechten en afvalstoffen-/ rioolheffing geïndexeerd met 2%.

Bijlage A: Totaaloverzicht herijking exploitatie

Omschrijving	2015	2016	2017	2018	Categorie
Onderhoudsinspectie				-2.000	1
Baggeren buitengebied	70.000	70.000	70.000	70.000	1
Idem, t.l.v. exploitatie riolering	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	1
Onderhoud gebouwen openbaar -grijs				4.000	1
Regioboards	7.641	7.641	7.641	-15.000	1
Exploitatielasten Markt 6	10.000	10.000	10.000	10.000	1
Huuropbrengst Markt 6	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000	1
Invulling taakstelling huuropbrengst	10.000	10.000	10.000	10.000	1
MFC Nieuwlande/Tiendeveen	17.000	17.000	17.000	17.000	1
MFC Krakeel	4.000	4.000	4.000	4.000	1
MFC Krakeel, indexering inkomsten	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	1
Schoolwoningen Erflanden	5.000	5.000	5.000	5.000	1
Doordecentralisatie huisvesting VO	38.000	38.000	38.000	38.000	1
Onderwijshuisvesting primair/voortgezet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	1
Subsidie St. Welzijnswerk	37.000	37.000	37.000	37.000	1
Onderhoud overige gebouwen kunst en cultuur				54.689	1
Jeugd sportfonds, onderdeel sport	45.000	45.000	45.000	45.000	1
Zwemwaterwet, extra controles	10.000	10.000	10.000	10.000	1
Brandveiligheid zwembad	15.000				1
Schoolzwemmen	21.000	21.000	21.000	21.000	1
Beheersvergoeding sport	13.000	13.000	13.000	13.000	1
Schoonmaakvergoeding sporthallen	3.000	3.000	3.000	3.000	1
Onderhoud sportaccommodaties				132.527	1
Indexering Alescon	26.966	26.966	26.966	26.966	1
Areaaluitbreiding groen en grijs	44.857	44.857	44.857	44.857	1
Onderhoud gebouwen openbaar-groen				8.900	1
Onderhoud bedrijfsgebouwen				26.594	1
OZB gemeentelijke gebouwen	5.000	5.000	5.000	5.000	1
Mutatie kapitaallasten	201.000	-9.000	-24.000	115.000	1
Indexering opbrengsten	-266.000	-266.000	-266.000	-266.000	1
Effect wisseling college	130.000	130.000	130.000	130.000	1
Totaal mutaties	331.464	106.464	91.464	432.533	

Bijlage B: Overzicht investeringen

In deze bijlage zijn alle investeringen met de daarbij horende dekkingsmiddelen opgenomen.

Investeringen 2014-2018

Onontkoombaar

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
<u>Aantrekkelijk wonen</u>						
Stadscentrum Zuid-Oost hoek	2014	5.756.706	2.187.129	3.319.577	250.000	
	2015	6.036.919	6.036.919			
	2016	1.106.962	1.106.962			
	Totaal	12.900.587	9.331.010	3.319.577	250.000	0
<u>Krachtige wijken en dorpen</u>						
Bentinckspark	2014	1.943.996		1.943.996		
	2015	75.000		75.000		
	2016	-75.000		-75.000		
	Totaal	1.943.996	0	1.943.996	0	0
Renovatie Zwembad	2014	290.000		290.000		
	2017	550.000		550.000		
	Totaal	840.000	0	840.000	0	0
Buitensportaccommodatiebeleid	2014	190.000		190.000		
	Totaal	190.000	0	190.000	0	0
IAB: MFC Tiendeveen	2014	530.326		530.326		
	Totaal	530.326	0	530.326	0	0
IAB: Frisse scholen	2014	306.955		306.955		
	Totaal	306.955	0	306.955	0	0
IAB: Activiteitscentrum Bentinckspark	2014	2.800.000		2.800.000		
	2015	3.400.000		3.400.000		
	2016	3.600.000		3.600.000		
	Totaal	9.800.000	0	9.800.000	0	0
IAB: Afscheidingswand Valkenlaan	2014	50.000		50.000		
	Totaal	50.000	0	50.000	0	0
Algemeen budget WOP Krakeel	2014	16.591				16.591
	Totaal	16.591	0	0	0	16.591
Multifunctioneel centrum Nieuwlande	2014	622.921		622.921		
	Totaal	622.921	0	622.921	0	0

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Reserve structuurvisie	Algemene exploitatie	Exploitatie riolering	Bijdragen derden
<u>Veilige bereikbaarheid</u>						
Asfaltprogramma	2014	1.100.000		1.100.000		
	Totaal	1.100.000	0	1.100.000	0	0
Haltes openbaar vervoer gehandicapten	2015	39.483		39.483		
	Totaal	39.483	0	39.483	0	0
Vervanging diverse bruggen	2015	53.000		53.000		
	Totaal	53.000	0	53.000	0	0
Herstellen Riegshoogtendijk (wortelopdruk)	2014	161.655		25.655		136.000
	Totaal	161.655	0	25.655	0	136.000
Vervanging parkeerautomaten	2014	203.000		203.000		
	Totaal	203.000	0	203.000	0	0
<u>Bruisend Hoogeveen</u>						
Verbouwing Theater de Tamboer	2014	15.550		15.550		
	Totaal	15.550	0	15.550	0	0
Totaal Onontkoombaar		28.774.064	9.331.010	19.040.463	250.000	152.591
Totaal per jaar:						
	2014	13.987.700	2.187.129	11.397.980	250.000	152.591
	2015	9.604.402	6.036.919	3.567.483	0	0
	2016	4.631.962	1.106.962	3.525.000	0	0
	2017	550.000	0	550.000	0	0
	Totaal	28.774.064	9.331.010	19.040.463	250.000	152.591

Prioriteit 1

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
<u>Krachtige wijken en dorpen</u>				
Budget Begraafplaatsen	2014	75.500	75.500	
	2016	162.100	162.100	
	2017	193.600	193.600	
	2018	186.300	186.300	
	Totaal	617.500	617.500	0
Bentinckspark	2016	504.600	504.600	
	2017	300.000	300.000	
	Totaal	804.600	804.600	0
Buitensportaccommodatiebeleid	2015	360.000	360.000	
	2017	300.000	300.000	
	Totaal	660.000	660.000	0
Budget speelvoorzieningen	2014	88.500	88.500	
	2015	112.000	112.000	
	2016	54.000	54.000	
	2017	51.000	51.000	
	2018	108.000	108.000	
	Totaal	413.500	413.500	0
<u>Veilige bereikbaarheid</u>				
Asfaltprogramma	2015	700.000	700.000	
	2016	700.000	700.000	
	2017	1.100.000	1.100.000	
	2018	1.500.000	1.500.000	
	Totaal	4.000.000	4.000.000	0
Infrastructurele verkeersmaatregelen Zuidwoldigerweg-Schutstraat-Griendtsveenweg	2014	1.629.528	1.119.528	510.000
	Totaal	1.629.528	1.119.528	510.000
<u>Zichtbaar en transparant bestuur</u>				
Digitalisering dienstverlening	2014	484.906	484.906	
	2015	297.000	297.000	
	2016	264.600	264.600	
	2017	270.000	270.000	
	2018	270.000	270.000	
	Totaal	1.586.506	1.586.506	0
<u>Bedrijfsvoering</u>				
Vervanging bedrijfsmiddelen tractie	2014	240.000	240.000	
	2015	446.000	446.000	
	2016	252.000	252.000	
	2017	252.000	252.000	
	2018	252.000	252.000	
	Totaal	1.442.000	1.442.000	0

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
Vervanging bedrijfsmiddelen automatisering	2014	767.589	767.589	
	2015	213.064	213.064	
	2016	119.151	119.151	
	2017	297.507	297.507	
	2018	763.300	763.300	
	Totaal		2.160.611	2.160.611
Totaal Prioriteit 1		13.314.245	12.804.245	510.000
Totaal per jaar:	2014	3.286.023	2.776.023	510.000
	2015	2.128.064	2.128.064	0
	2016	2.056.451	2.056.451	0
	2017	2.764.107	2.764.107	0
	2018	3.079.600	3.079.600	0
	Totaal		13.314.245	12.804.245

Prioriteit 2

Omschrijving	Prioriteit	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie	Bijdragen derden
<u>Krachtige wijken en dorpen</u>					
IAB: Frisse scholen	4	2015	300.000	300.000	
		Totaal	300.000	300.000	0
Budget Integraal accommodatiebeleid					
	6	2014	3.717.159	3.717.159	
		2015	2.149.995	2.149.995	
		2016	3.500.000	3.500.000	
		2017	5.000.000	5.000.000	
		Totaal	14.367.154	14.367.154	0
Herstructurering Oranjebuurt					
	3	2014	250.000	250.000	
		2015	250.000	250.000	
		Totaal	500.000	500.000	0
<u>Veilige bereikbaarheid</u>					
Revitalisering het Hoekje, Hollandscheveld	1	2014	245.914	245.914	
		2015	375.000	250.000	125.000
		Totaal	620.914	495.914	125.000
Herinrichting Dorpsstraat, Pesse	2	2014	50.000	50.000	
		2015	450.000	350.000	100.000
		Totaal	500.000	400.000	100.000
VRI Middenveldweg-Toldijk/ LCH-terrein	5	2014	150.000	150.000	
		Totaal	150.000	150.000	0
Totaal Prioriteit 2			16.438.068	16.213.068	225.000
Totaal per jaar:		2014	4.413.073	4.413.073	0
		2015	3.524.995	3.299.995	225.000
		2016	3.500.000	3.500.000	0
		2017	5.000.000	5.000.000	0
		Totaal	16.438.068	16.213.068	225.000

Reservelijst binnen de planperiode 2014-2018

Omschrijving	Prioriteit	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie
<u>Aantrekkelijk wonen</u>				
Stadscentrum	4	2018	1.200.000	1.200.000
<u>Krachtige wijken en dorpen</u>				
Budget Integraal accommodatiebeleid	7	2018	5.000.000	5.000.000
Zwembad	5	2018	50.000	50.000
Bentinckspark	6	2017	900.000	900.000
<u>Veilige bereikbaarheid</u>				
Reconstr.Kruispunt Mr.Harm Smeengelaan-Kinholtsweg	10	2016 2017	30.000 450.000	30.000 450.000
VRI Kanaalweg-Wolfsbos-Mr.Cramerweg	8	2014 2015	30.000 450.000	30.000 450.000
VRI Kanaalweg – De Vos van Steenwijklaan	9	2018 2019	30.000 pm	30.000
Vervanging Damwanden	2	2015 2018	2.200.000 25.000	2.200.000 25.000
<u>Bruisend Hoogeveen</u>				
Passantenhaven Zuiderpark	1	2015	110.000	110.000
<u>Duurzamer Hoogeveen</u>				
Gronddepot	3	2015	40.000	40.000
Totaal Reservelijst binnen de planperiode			10.515.000	10.515.000

Reservelijst investeringen 2019-2020

Omschrijving	Jaar	Investerings bedrag	Algemene exploitatie
<u>Aantrekkelijk wonen</u>			
Stadscentrum	2019	1.200.000	1.200.000
	2020	1.200.000	1.200.000
<u>Krachtige wijken en dorpen</u>			
Budget Integraal accommodatiebeleid	2019	5.000.000	5.000.000
	2020	5.000.000	5.000.000
Buitensportaccommodatiebeleid	2019-2020	300.000	300.000
Verplaatsing Peddelaars	2019-2020	pm	
Budget speelvoorzieningen	2019	90.000	90.000
	2020	90.000	90.000
<u>Veilige bereikbaarheid</u>			
Asfaltprogramma	2019	1.100.000	1.100.000
	2020	1.100.000	1.100.000
Infrastructurele verkeersmaatregelen Zuidwoldigerweg-Schutstraat-Griendtsveenweg, fase 4	2019	1.500.000	1.500.000
Steenbergerparkbrug	2019	140.000	140.000
Openbare verlichting	2019-2020	pm	
<u>Duurzamer Hoogeveen</u>			
Zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen	2019	2.000.000	2.000.000
<u>Zichtbaar en transparant bestuur</u>			
Digitalisering dienstverlening	2019-2020	pm	
<u>Veilig Hoogeveen</u>			
Brandweerkazerne	2019	5.200.000	5.200.000
<u>Bedrijfsvoering</u>			
Werf en onderkomens	2019-2020	pm	
Vervanging bedrijfsmiddelen tractie	2019-2020	pm	
Vervanging bedrijfsmiddelen automatisering	2019-2020	pm	
Totaal reservelijst		23.920.000	23.920.000

Bijlage C: Overzicht reserves

RESERVE STRUCTUURVISIE

Overzicht reserve structuurvisie		Voorjaarsnota 2015-2018	
Stand begin 2014			4.376.521
BIJ:			
<u>Grondexploitatie</u>			
Resultaten grondexploitatie	3.503.715		3.503.715
AF:			
Rente niegg gronden	-226.188		
Niet gedekte sal.kst Grexen	-147.665		
<u>Projecten opgenomen in investeringsplanning:</u>			
1. Bentinckspark			
2. Zuid-oosthoek Stadscentrum	-2.187.129		
<u>Overige projecten</u>			
Uitvoeringsprogramma visie landelijk gebied	-50.000		
Energievisie	-31.411		
Werkbudget structuurvisie	-48.173		
			-2.690.566
Stand eind 2014			5.189.670
Periode 2015-2017			
BIJ:			
<u>Grondexploitatie</u>			
Resultaten grondexploitatie	3.298.651		3.298.651
AF:			
Rente niegg gronden(2015-2017)	-678.564		
Niet gedekte sal.kst Grexen(2015-2017)	-406.708		
<u>Projecten opgenomen in investeringsplanning:</u>			
1. Bentinckspark (2015-2017)			
3. Zuid-oosthoek Stadscentrum (2015-2017)	-7.143.881		
<u>Overige projecten</u>			
Uitvoeringsprogramma visie landelijk gebied	-100.000		
Energievisie	-62.822		
Werkbudget structuurvisie	-96.346		
			-8.488.321
Stand eind 2017			0

Overzicht reserve structuurvisie		
Periode 2018 en verder:		
BIJ:	p.m.	
AF:	p.m.	
Stand eind 2018 en verder		0
Eind stand 2015		-1.213.970
Eind stand 2016		-301.267
Eind stand 2017		0
Eind stand 2018		0

OVERIGE RESERVES

Overzicht overige reserves			
		Voorjaarsnota 2015-2018	
Beginstand 2014			6.497.158
Specificatie			
1. Reserve risico en stimulering	346.751		
2. Reserve egalisatie reiniging	0		
3. Reserve bodemsanering	616.304		
4. Reserve riolering	3.073.640		
5. Reserve WDW	266.464		
6. Reserve Stimuleringsplan Sport & Bewegen	155.417		
7. Reserve onderhoud IAB	784.560		
8. Reserve Stimuleringsplan Bouw	504.023		
9. Reserve Participatiebudget	750.000		
Periode 2014			
Bij:			
1. Bijdrage uit grondverkopen Grexen	67.834		
2. Bestemmingsvoorstel jaarrekening 2013	410.321		
7. Egalisatie onderhoud gemeentelijke gebouwen	223.668		
8. Stimuleringsplan Bouw	227.500		
9. Participatiebudget	750.000		
10. Effecten Rijksbeleid	1.200.000		
			2.879.323
Af:			
3. Verrekeningen bodemonderzoek	-156.222		
4. Egalisatie riolering	-954.062		
5. Budgetten WDW	-266.464		
6. Uitvoering Stimuleringsplan Sport & Bewegen	-155.417		
7. Vrijval t.g.v. algemene dekkingsmiddelen	-300.000		
8. Stimuleringsplan Bouw	-731.523		
9. Participatiebudget	-750.000		
			-3.313.688
Stand eind 2014			6.062.793
Periode 2015-2017			
Bij:			
1. Bijdrage uit grondverkopen Grexen	246.777		
10. Effecten Rijksbeleid	2.000.000		
			2.246.777
Af:			
3. Verrekeningen bodemonderzoek	-70.988		
4. Egalisatie riolering	-2.004.379		
7. Egalisatie onderhoud gemeentelijke gebouwen	-568.720		
9. Participatiebudget	-750.000		
			-3.394.087
Stand eind 2017			4.915.483

Overzicht overige reserves		
Specificatie:		
1. Reserve risico en stimulering	661.362	
2. Reserve egalisatie reiniging	410.321	
3. Reserve bodemsanering	389.094	
4. Reserve riolering	115.199	
5. Reserve WDW	0	
6. Reserve Stimuleringsplan Sport & Bewegen	0	
7. Reserve onderhoud IAB	139.508	
8. Reserve stimuleringsplan Bouw	0	
9. Reserve Participatiebudget	0	
10. Reserve effecten Rijksbeleid	3.200.000	
Periode 2018 en verder		
Bij:	p.m.	
Af:	p.m.	
Eindstand 2018 en verder		

POSTADRES

Postbus 20.000
7900 PA Hoogeveen

BEZOEKADRES

Raadhuisplein 24
7901 BW Hoogeveen

TELEFOON

14 0528

FAX

0528-291325

E-MAIL

info@hoogeveen.nl

INTERNET

www.hoogeveen.nl

UITGAVE

gemeente Hoogeveen

FOTO OMSLAG

Gerrit Boer